

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים וילדיהם דרור הלל ואשר יש' עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים לרפואת חיים שמואל בן סימה לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

רוב המנחות באות מצה

כל המנחות [חוץ ממין חמץ שבתודה ושתי הלחם], אינן באות חמץ אלא מצה.

במקצת מהמנחות הדבר מפורש בהן עצמן, כגון במנחת מאפה תנור, שנאמר בה, "חלות מצת פלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן", וכן במנחת מחבת, שנאמר בה, "מצה תהיה".

אולם גם שאר המנחות שלא נתפרש הדין הזה בהן עצמן, דינן כן, כי הן בכלל הכתוב, "וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני ה' אל פני המזבח", ובאותו עניין נאמר, "והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל", ללמד שאינן באות חמץ אלא מצה.

ואין הדבר הזה רק מצווה לכתחילה, אלא הוא מעכב אף בדיעבד, שנאמר בכתוב "מצה תהיה", וכל מקום שנאמר לשון הויה, הרי זה מעכב, ולכן, אם נעשית המנחה חמץ, היא פסולה. [ומתוך שלא נאמר רק "היא", אלא "תהיה" כמו תחיה, כלומר תשגיח עליה שתהיה בהכשרה, יש ללמוד דין נוסף, והוא, שהלש את המנחה, מצווה לשומרה שלא תחמיץ, וזאת על ידי שיעסוק בבצק כל הזמן, ולא יניח את העיסה לתפוח].

ורק שתי מנחות יוצאות בדין הזה מכלל שאר המנחות, כי פירשה בהן התורה שהן באות חמץ.

א. מין אחד מארבעה מיני לחמים הבאים עם התודה, שנאמר בו, "על חלות לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו".

ב. שתי הלחם, שנאמר בהן, "ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתיים שני עשרנים סלת תהינה חמץ תאפינה בפורים לה".

"מצות תאכל. לא תאפה חמץ"

כבר נתבאר, שדין זה, שהמנחות באות מצה ולא חמץ, מעכב את הכשרן אף בדיעבד, למד מהכתוב "תהיה".

אבל אין ללמוד דין זה מהכתוב "לא תאפה חמץ", כי מהכתוב הזה היה מקום ללמוד דברים אחרים.

א. [מתקיף לה רב חסדא ואימא] "לא תאפה חמץ" אלא שיאור.

כלומר, הכתוב בא ללמד, שדווקא חמץ גמור לא יאפו את המנחות, אבל הן באות שיאור, שאינו חמץ גמור.

והכוונה לבצק שהחל להיסדק סדקים דקים כקרני חגבים, וכדעת רבי יהודה, האומר, שאינו נחשב חמץ גמור, אלא תחילת חימוץ, [ולכן לדעתו, בפסח יש לשרוף חמץ כזה, אבל האוכלו פטור]. אבל לדעת רבי מאיר, בצק כזה דינו כחמץ גמור, [ולכן לדעתו, האוכלו בפסח חייב כרת].

אבל אין הכוונה לבצק שהכסיפו פניו, כי לדברי הכל בצק כזה אינו נחשב כתחילת חימוץ, שכן לדעת רבי יהודה הוא נחשב כמצה גמורה, ולדעת רבי מאיר, הוא נחשב כחמץ גמור, [ולכן לדעתו, האוכלו בפסח לוקה את הארבעים].

ב. [מתקיף לה רב נחמן בר יצחק ואימא] "לא תאפה חמץ" אלא חלוט.

כלומר הכתוב בא ללמד, שדווקא חמץ לא יאפו את המנחות, אבל מותר לחולטן במים רותחים.

ולא בא הכתוב הזה לעניין מנחות שנאמר בהן שיעשו רבוכה [=במים רותחים], [כמנחת חביתין שנאמר בה "מרבכת תביאנה"], כי במקום שפירש הכתוב רביכה, הדבר חובה, אבל בשאר מנחות שלא פירש הכתוב רביכה, הרוצה לעשותן כן, הרשות בידו, כי דווקא "לא תאפה חמץ" נאמר, אבל חלוט מותר.

ג. [מתקיף לה רבינא ואימא] "לא תאפה חמץ", למיקם גברא בלאו בעלמא ואיפסולי לא מיפסלא.

כלומר, לא בא הכתוב הזה ללמד את דין המנחה, אם נפסלת בכך שנעשית חמץ או לא, אלא ללמד, שאסור לעשות כן, והעושה כן עובר בלא תעשה. [ורק משום שנאמר "תהיה", יש ללמוד, שדין איסור חימוץ המנחה מעכב את הכשרה, ואם נעשית חמץ, היא פסולה].

מעלת הייחוס

כשאמרו לרבי פרידא, שרבי עזרא עומד בשער ביתו, ורוצה להיכנס, הזכירו את שמו של רבי עזרא עם כל יחוסו, כלומר, רבי עזרא בן בנו של רבי אבטולס, שהיה דור עשירי לרבי אלעזר בן עזריה, שהיה דור עשירי לעזרא הסופר.

ואמר על כך רבי פרידא – מאי כולי האי, [כלומר אין צורך להזכיר את ייחוסו, כי הכל תלוי בו עצמו].

אי בר אוריין הוא [=אם בן תורה הוא] יאי [=הרי

[הגון]. **וכן אי בר אוריין הוא ובר אבהן** [=בן תורה וכן גדולים] **יא** [=הרי הגון]. **אבל אי בר אבהן הוא ולא בר אוריין** [=בן גדולים ואינו בן תורה] **אש תאכלנו**.

וכששמרו לרבי פרידא, שרבי עזרא הוא בר אוריין, אמר שיכניסוהו אליו.

מי הודיע תחילה את שם ה' בעולם

כשראה רבי פרידא את רבי עזרא, שעכירא דעתיה [=שהיה בצער], פתח בדבר אגדה, וביאר את הכתוב הבא, "אֶמְרָתְּ לֵה" [אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה] אֶ-ד-נ-י אֶתָּה [אני הודעתך בעולם, על ידי שייחדתי את שמך בעולם, החזק לי טובה על כך. עונה לה הקב"ה] טוֹבְתִי בַל עָלִיף. [איני מחזיק לך טובה על כך, אלא] לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירִי כָּל חִפְצֵי בָּם [אלו אברהם יצחק ויעקב, שהודיעוני בעולם תחילה]".

וכששמע רבי עזרא את רבי פרידא מזכיר בדבריו "וְאֲדִירִי", נזכר גם הוא באגדה בעניין "אדיר", ובאגדות הדומות לה, כמבואר להלן.

יבא אדיר ויפרע לאדירים מאדירים באדירים

יבא אדיר – זה הקדוש ברוך הוא, שנאמר, "מקלות מים רבים אדירים משפרי גם אדיר בפרום ה'".

ויפרע לאדירים – אלו ישראל, שנאמר "וְאֲדִירִי כָּל חִפְצֵי בָּם".

מאדירים – אלו המצרים, שנאמר "נִשְׁפַּת בְּרוּחָךְ פָּסְמוּ יָם צָלְלוּ כַּעֲזוּפָרֶת בְּמִים אֲדִירִים".

באדירים – אלו מים, שנאמר "מקלות מים רבים אדירים משפרי גם".

יבא ידיד בן ידיד ויבנה ידיד לידיד

בחלקו של ידיד ויתכפרו בו ידידים

יבא ידיד – זה שלמה המלך, שנאמר, "וַיִּשְׁלַח בְּנֵד נְתוּ הַנְּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידָה בְּעִבּוֹר ה'".

בן ידיד – זה אברהם, שנאמר, "מָה לְיָדִידִי בְּבִיתִי", [והכוונה לאברהם כפי שיתבאר בעזה"י להלן].

ויבנה ידיד – זה בית המקדש, שנאמר, "מָה יְדִידוֹת מְשִׁכְנוֹתֶיךָ".

לידיד – זה הקב"ה, שנאמר, "אֲשִׁירָה נָא לְיָדִידִי".

בחלקו של ידיד – זה בנימין, שנאמר, "לְבַנְיָמִן אָמַר יְדִיד ה' יִשְׁכֵּן לְבֵטַח עָלָיו".

ויתכפרו בו ידידים – אלו ישראל, שנאמר "נִתְתַּי אֶת יְדוֹת נַפְשִׁי בְּכַף אִיבִיָּה".

ביאור ברכת המילה

אחר המילה מברכים, "בא"י אמ"ה. אֲשֶׁר קִדַּשׁ יְדִיד מְבֹטָן. וְחוּק בְּשִׂאָרוֹ שֵׁם. וְצִאָצְאָיו חֲתָם בְּאוֹת בְּרִית קִדְשׁ. עַל כֵּן בְּשִׂכְרָא זֹאת. א-ל-חי חֲלָקְנוּ צוּרְנוּ. צָוָה (נ"א צָוָה) לְהַצִּיל יְדִידוֹת שִׂאָרְנוּ מִשַּׁחַת. לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שֵׁם בְּבִשְׂרָנוּ. בא"י פֹּרֶת הַבְּרִית".

< **פירוש רבינו תם:**

"אֲשֶׁר קִדַּשׁ יְדִיד מְבֹטָן" – זה אברהם, שנקרא ידיד, כנ"ל. והוא נתקדש מן הבטן, כמו שדרשו חכמים מהכתוב "כִּי יְדַעְתִּיו", שהכוונה לידיעה שקודם היצירה בבטן, [כמו שנאמר בירמיה "בְּטָרָם אֲצַרְךָ בְּבֶטֶן יְדַעְתִּיךָ"].

"וְחוּק בְּשִׂאָרוֹ שֵׁם" – זה יצחק שהוא שארו של אברהם, וכבר קודם שנולד, הקב"ה חקק וקרא לו בשם יצחק.

"וְצִאָצְאָיו חֲתָם בְּאוֹת בְּרִית קִדְשׁ" – זה יעקב, שכן צאצאים הם הבנים, שנאמר, [בישעיה כ"ב כ"ד] "וְתָלוּ עָלָיו כָּל כְּבוֹד בֵּית אָבִיו הַצִּאָצְאָיִם וְהַצְּפֹעוֹת כָּל כְּלֵי הַקֶּטָן מִכְּלֵי הַאֲגָנוֹת וְעַד כָּל כְּלֵי הַנְּבָלִים" ותרגם יונתן "ויסתמכון עלוהי כל יקירי בית אבוהי בניא ובני בניא מרברביא ועד דעדקיא מכהניא לבשי אפודא ועד בני לוי אחדי נבליא" ויעקב היה בנו של יצחק.

< **ויש מפרשים:**

"אֲשֶׁר קִדַּשׁ יְדִיד מְבֹטָן" – זה יצחק. [ונקרא ידיד, על שם "ויאמר קח נא את בנד את ויחידך אֲשֶׁר אֶהְבֶּתְּ אֶת צִחֶק". והוא נתקדש למצוה זו מבטן, קודם שנולד, שנאמר, "ויאמר אֶקִּים אֶבְל שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ יִלְדָת לְךָ בֵּן וְקָרָאתְּ אֶת שְׁמוֹ יִצְחָק וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתּוֹ] [היינו המילה] לְבְרִית עוֹלָם לְזָרְעוֹ אַחֲרָיו"].

"וְחוּק בְּשִׂאָרוֹ שֵׁם" – זה יעקב.

"וְצִאָצְאָיו חֲתָם בְּאוֹת בְּרִית קִדְשׁ" – אלו השבטים.

יבא טוב ויקבל טוב מטוב לטובים

יבא טוב – זה משה שנאמר, "וַיִּתְּלַד בֶּן וַיִּתְּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא".

ויקבל טוב – זו תורה שנאמר "כִּי לָקַח טוֹב נִתְתַּי לָכֶם תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ".

מטוב – זה הקב"ה, שנאמר, "טוֹב ה' לְכָל".

לטובים – אלו ישראל, שנאמר, "הִיטִיבָה ה' לְטוֹבִים". [ובוודאי על ישראל נאמרה הבקשה הזו].

יבא זה ויקבל זאת מזה לעם זו

יבא זה – זה משה, שנאמר, "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ".

ויקבל זאת – זו התורה שנאמר "וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנִי יִשְׂרָאֵל".

מזה – זה הקב"ה, שנאמר " זה א-ל-י וְאֶנְהוּ".

לעם זו – אלו ישראל, שנאמר "עַד יַעֲבֹר עִם זֶה קְנִיָּה".

"מָה לִּידֵי בְּיַתִּי עֲשׂוֹתָהּ הַמְזַמְּתָה הַרְבִּים וּבֶשֶׁר קָדָשׁ יַעֲבֹרוּ מֵעֲלֶיךָ כִּי רָעַתְכִי אֲזִ תַעֲלֶזִי. זֵית רַעַנָּן יִפֶּה פְּרֵי תֵאָר קָרָא ה' שְׁמִיךָ לְקוֹל הַמּוֹלָה גְדֻלָּה הַצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דְלִיּוֹתָיו" [ירמיה י"א ט"ו-ט"ז]

דרש רבי יצחק: **בשעה שחרב בית המקדש מצאו הקב"ה לאברהם אבינו שהיה עומד בבית המקדש.**

אמר לו הקב"ה – "מָה לִּידֵי בְּיַתִּי".

אמר אברהם – על עיסקי בני באתי. [לתבוע את הצלתם].

אמר הקב"ה – בניך חטאו וגלו.

אמר אברהם – שמא בשוגג חטאו.

אמר הקב"ה – "עֲשׂוֹתָהּ הַמְזַמְּתָה" כלומר כל מעשיהם במזיד ובכוונה.

אמר אברהם – שמא מיעוטן חטאו.

אמר הקב"ה – **"הַרְבִּים".**

אמר אברהם – היה לך לזכור [זכות] ברית מילה.

אמר הקב"ה – **"וּבֶשֶׁר קָדָשׁ יַעֲבֹרוּ מֵעֲלֶיךָ"**, כלומר שהעבירו מעליהם את המילה.

אמר אברהם – שמא אם המתנת להם, היו חוזרים בתשובה.

אמר הקב"ה – **"כִּי רָעַתְכִי אֲזִ תַעֲלֶזִי"**, כלומר אם הייתי מניחם היו חוטאים יותר, שכן בשעת עליצותם ושלוותם מחזיקים יותר ברעתם ולא חוזרים בהם".

מיד הניח אברהם ידיו על ראשו, והיה צועק ובוכה, ואמר – שמא חס ושלום אין להם תקנה.

יצתה בת קול ואמרה לו – "זֵית רַעַנָּן יִפֶּה פְּרֵי תֵאָר קָרָא ה' שְׁמִיךָ", כלומר, כשם שזית, אחריתו ותכליתו בסופו, [שאינו טוען פירות עד זמן גדול, אבל אז טוען פירות הרבה. א"נ אין מתבשל מעט מעט כשאר אילנות, אלא בסופו כולן יחד], אף ישראל **אחריתם ותכליתם, בסופם.**

ולדעת רבי חייא ברבי חנינא, גם את הדבר הזה אמר הקב"ה לאברהם – "לְקוֹל הַמּוֹלָה" [כמו חמלה], **כלומר את קולך שמעתי, וחמלתי עליהם.**

תחילה אמרתי שישתעבדו לארבע מלכיות, כל אחת ואחת כשיעור ארבע מלכיות של עכשיו, [ונמצא שהיתה הגלות ארוכה פי ארבע], ועתה אמרתי, שלא ישתעבדו לכל מלכות אלא כפי שהוא עכשיו. א"נ תחילה אמרתי שישתעבדו לארבע מלכיות בזה אחר זה, והיתה הגלות ארוכה, ועתה אמרתי, שישתעבדו לכולן בבת אחת, כלומר באותו זמן יתפזרו בין ארבע המלכיות, מקצתם משועבדים לזו ומקצתם לזו.

אבל לדעת רבי חנינא בר פפא – הכתוב הזה, "לְקוֹל הַמּוֹלָה גְדֻלָּה הַצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דְלִיּוֹתָיו", מתפרש בעניין אחר, והוא, **שלקול דבריהם ומילותיהם –** [ה"המוללה" כמו מילה] **של המרגלים, נתרועעו ונשברו דליותיהם** [=כוחם וגאון עוזם] **של ישראל** – [ה"הצית אש עליה ורעו דליותיו"]. שכך אמרו המרגלים, "לא נוכל לעלות אֶל הָעָם כִּי חָזַק הוּא מִמֶּנּוּ", [אל תקרי "מִמֶּנּוּ" אלא "מִמֶּנּוּ"], כביכול, שאפילו בעל הבית [הקב"ה], אינו יכול להוציא כליו משם, [שבני כנען חזקים ממנו].

למה נמשלו ישראל לזית

לדעת רבי יהושע בן לוי – לומר לך, מה זית אין עליו נושרים לא בימות החמה ולא בימות הגשמים, אף ישראל אין להם בטילה עולמית, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ולדעת רבי יוחנן – לומר לך, מה זית אינו מוציא שמנו אלא על ידי כתיתה, אף ישראל אין חוזרים למוטב אלא על ידי יסורים.

החמצת המנחות הבאות חמץ

כבר נתבאר, שאחד ממיני לחמי תודה, וכן שתי הלחם, באים חמץ, ונחלקו חכמים, באיזה אופן יש להחמיץ את העיסה.

לדעת רבי מאיר – תחילה מביא סולת בשיעור עישרון, ונותן בכלי [של העשרון]. ולאחר מכן, כשבא לעשות את העיסה ולחמצה, נוטל תחילה מעט מהסולת, ולש בפני עצמו. ואחר כך מטמינו בשאר העיסה. ועל ידי שהיתה העיסה הקטנה בתוך הגדולה, היתה הקטנה מתחממת ומחמיצה, וחוזרת ומחמיצה את כל העיסה הגדולה.

- הטעם שכך עדיף לעשות, כי המנחה באה משיעור עשרון סולת כהוגן, בלא חשש שחסר ממנו או יתר ממנו.

- אבל החיסרון בדרך הזו, שאין החימוץ יפה כי לא נעשה על ידי שאור גמור.

ולדעת רבי יהודה – מתחילה מביא שאור מחומץ יפה, ונותנו בכלי של העשרון, להיות חלק מהמנחה. ולאחר מכן מוסיף וממלא את המידה סולת, ולש הכל יחד והשאור מחמץ את כל העיסה.

- הטעם שכך עדיף לעשות, כי החימוץ נעשה יפה

יפה

- אבל החיסרון בדרך הזו, שיש לחוש שאין כאן מידה של עשרון סולת. כי אם העיסה של השאור נעשית מהרבה מים ומעט קמח, אין בה סולת כשיעור שהיה צריך לתת במקומה למלא את מידת העשרון, ואם העיסה של השאור נעשית ממעט מים והרבה קמח, יש בה סולת יותר מהשיעור שהיה צריך לתת במקומה למלא את מידת העשרון.

אופן שגזרו חכמים שלא יחמיצו

את המנחות הבאות חמץ

< ללשון ראשון בפירוש רש"י.

מעיקר הדין, יש אופן אחר שניתן להחמיץ בו את המנחה, בלא שיהיה בה את החסרון שיש באופן העשייה כדעת רבי מאיר, [שאין ההחמצה יפה כל כך], ולא את החסרון שיש באופן העשייה כדעת רבי יהודה, [שיתכן שהסולת מרובה מעשרון או מעוטה ממנו].

והוא, על ידי שתחילה יביאו סולת בשיעור עשרון, ואחר כך יטלו ממנה מעט לעשותו שאור, אבל לא יחמיצו אותו בתוך העיסה הגדולה, [כדעת רבי מאיר], אלא יחמיצו אותו במקום חמימות, או בעיסה אחרת שכבר התחמצה יפה, ובכך תהא אותה עיסה קטנה שנטלה מהעשרון כשאור גמור, וכשיחזיר אותה לסולת של העשרון, תחמיץ אותו יפה.

אולם חכמים גזרו שלא לעשות זאת, [דילמא אתי לאיתויי מעלמא, כלומר], כי אם היו עושים כן, שמחמצים מעט מהעיסה במקום אחר, [ולא בתוכה], ומחזירים אותה לעיסה אחר שהתחמצה במקום אחר, הרואה שמביאים אותה ממקום אחר ללוש אותה עם העשרון, ואינו מודד עכשיו את העשרון שלא יהיה יתר ממדתו, סבור שהוא מוסיף על העשרון, ואין השאור הזה ממנו, ועל ידי זה יבוא להביא שאור ממקום אחר גם למנחה שיש בה עשרון שלם, ולא הוציאו ממנה מעט לעשות ממנו שאור, ובכך יבואו להביא מנחות שיש בהם יותר מעשרון, ובאמת הן פסולות.

< ללשון שני בפירוש רש"י.

מעיקר הדין יש אופן אחר שניתן להחמיץ בו את המנחה, בלא שיהיה בה את החסרון שיש באופן העשייה כדעת רבי מאיר, [שאין ההחמצה יפה כל כך], ולא את החסרון שיש באופן העשייה כדעת רבי יהודה, [שיתכן שהסולת מרובה מעשרון או מעוטה ממנו].

והוא, שיתן בכלי של העשרון שאור גמור, [של בצק העשוי מסולת ומים], שמחמץ יפה, והוא יהיה חלק מן המנחה, ולאחר מכן יוסיף וימלא את הכלי בסולת, אלא מאחר שהשאור אינו סולת אלא עיסה, כשהיא נעשית עבה, ממעט מים והרבה סולת, יש בה יותר סולת ממה שהיה במקומה אם היו נותנים סולת שאינו עיסה, וכשהיא נעשית רכה, מהרבה מים ומעט סולת, יש בה פחות סולת ממה שהיה במקומה אם היו נותנים סולת שאינו עיסה, וכדי לברר כמה נחסר או יתר, יקחו מהסולת שבמידה, ויעשו ממנו עיסה כעיסת השאור, אם הוא עבה, גם אותה יעשו עבה, ואם הוא רך, גם אותה יעשו רכה, וכך כשיחזירו את אותה עיסה שניה למידה, יראו בכמה היא יתרה או חסרה ממה שהיתה כשהיתה סולת, וידעו שכמו כן מידת השאור יתרה או חסרה ממה שהיתה כשהיתה סולת, וכפי השיעור הזה יוסיפו סולת למנחה, או ימעטו סולת מהמנחה.

אולם חכמים גזרו שלא לעשות זאת, [דילמא אתי לאיתויי מעלמא, כלומר], שמא לא יעשו את הבדיקה הזו על ידי לישת מעט סולת מהמנחה, אלא על ידי לישת סולת אחרת, ויתנו אותה לתוך המנחה לדעת כמה חסרה או יתרה, ותתערב אותה סולת אחרת במנחה, ונמצא סולת שאינו מן המנחה מעורב בה.

לכמות שהיתה משערינן

כבר נתבאר, שכשנותן לעשרון שאור, ומוסיף עליו סולת למלא את העשרון, יתכן שאין כאן מידה של עשרון מכוונת, כי יתכן שבשאור יש פחות סולת ממה שהיה ראוי לתת במקומו, או יותר סולת ממה שהיה ראוי לתת במקומו, ואם אין בו סולת כפי השיעור שהיה ראוי לתת במקומו, אין מידת המנחה עשרון מכוון.

ובארו זאת רבה ורב יוסף, שאף על פי שעתה השאור הוא עיסה ולא סולת, ויש בו מידה הראויה להשלמת העשרון, אין דנים אותו כפי מה שהוא עכשיו, אלא כפי מידת הסולת שהיתה בו תחילה, [=לכמות שהן היתה משערינן].

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.
bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

[פתרון לבעלי חשבונות מוגבלים](#)